

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Nyomtató és Kiadó: Papp György.

Gyulafehérvárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda.

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvárt, 1894 május 17.

Mult lapunkban jeleztük a memorandum azon sérelmes pontjait, a melyekért a kir. főügyesség a jelenleg folyó sajtópert folyamatba tétetni kérte.

Nem mostan keletkezett azon emlékirat alapja, melyet a románok a művelt európai nyelvekre lefordítva közzétettek, alapját nyerte az akkor, a midőn az 1881-ik évben május havában a képviselő választásokat megelőzőleg Nagyszébenben a magyarországi és erdélyrészi románok nemzeti pártja által összehívott és szervezkedett gyűlés tartatott meg.

Ezen gyűlés, a melyben a választó kerületenként választott 153 képviselő vett részt a következő programot állapította meg. —

A nemzeti párt törvényes uton a következő jogok megszerzésére fog törekedni:

1. Erdélyre vonatkozólag az önkormányzat visszaállítására.

2. Törvény által való behozatalára a román nyelv használatának, ugy a közigazgatásban, mint igazságszolgáltatásban, mindazon területeken, a hol románok laknak.

3. Hogy a románok által lakott területekben román tisztviselők, nem románok közül pedig csak olyanok alkalmaztassanak, a kik a román nyelvet szóban és írásban bírják és a román nép szokásait ismerik; a mai szokás pedig, mely szerint a nép előtt ismeretlen és azt nem ismerő egyének neveztetnek ki tisztviselőkké: eltöröltessék.

4. A nemzetiségek egyenjogosítására vo-

natkozó törvény ezek javára revideáltassék és általában az összes törvények loyálisan és tényleg végrehajtottassanak.

5. Az egyházak és felekezeti iskolák önkormányzatának, mint tisztán nemzeti jellegű intézményeknek, kiküzdésére és fenntartására; a román iskolák és egyéb nemzeti nevelő-intézeteknek az államkincstárból való segélyezésére, a vér- és pénzáldozatok mértékéhez képest, a melyeket a román nemzetiség a hazának hoz; mindazon törvények és rendeletek eltörlésére, melyek a nemzeti fejlődést akadályozzák.

6. Olyan választási törvény alkotására, mely az általános szavazatjogon alapul, vagy legalább szavazatjogot ad minden állampolgárnak, a ki egyenes adót fizet.

7. Mivel az állam boldogulása valamennyi polgárának elégedettségétől függ; ellenben egyik nemzetiségnek való kedvezés és a többieknek elnyomása elégtelenséget kelt, az állampolgárok nyugalma megzavartatik és különös gyűlölet támad; ezek következtében a nemzeti párt küzdeni fog minden, az állami orgánumoktól közvetlenül vagy közvetve jövő magyarosítási törekvések, mint hazafiatlan cselekedetek ellen.

8. Általánosságban aközszabadságok, valamint a közigazgatásban szükséges reformok kérdéseiben, különösen a közgazdasági és pénzügyi helyzetre, respektive a majdnem elviselhetlen közterhekre vonatkozólag, a nemzeti párt testvériesen közreműködik mindazokkal, a kik a nép érdekeit és javát leginkább a szívükön hordják.

9. Mivelhogy a dualizmus kérdése ma nincs napirenden, a nemzeti párt fentartja magának, hogy e tárgyban annak idején nyilatkozzék.

Ez a tulajdonképeni alap, ez az, a melyet akkor, a midőn csirájába kellett volna elfojtani, elhallgattunk, még pedig azon hangzatos szavakért, a melyeket a programm eleibe tüztek, t. i., hogy törvényes uton fognak törekedni az egyes pontok alatt elősorolt jogok megszerzésére.

Ezen határozat végrehajtására egy huszonöt tagból álló bizottságot küldöttek ki.

Most már, a midőn ugy a nemzeti párt határozatát, mint a memorandum egyes pontjait ismerjük, joggal kérdezhetjük a kormánytól, hogy mi ok vezette őt arra, miszerint a román nemzeti párt működését ez ideig eltűrte, annak semmi jelentőséget nem tulajdonított? Sőt teljesen hibás eljárásnak róhatjuk fel azt, hogy jelenleg intézkedés nem történt, nem tétetett az iránt, miszerint Magyarország erdélyi részében a sajtó ügyi eljárás, mely amugy is rendeletileg van életbe léptetve, hatályon kívül helyeztessék.

A törvényes jogoknak törvényes utoni megszerzésének ellenségei nemcsak nem lehetünk, de sőt azokat támogatni is igyekeznünk.

De azon pontok, melyek a jelenlegi nemzetiségi küzdelemnek alapját képezik, egynek kivételével nem nevezhetők törvényes követelményeknek, nem mondhatók olyanoknak, melyeket a román nép az egyenlőség elvére alapítva óhajt megvalósítani, nem pedig azért, mert azok

TÁRCZA

Az utolsó Mohikán.

Bál volt Füzes-Keleten. — A füzeskeleti bál pedig esemény a vidéken, márcsak azért is, mert Füzeskeleten bál még ugy nem végződött, hogy a vendégség a cigányt, vagy legalább a nagybógót össze ne törte volna.

Ennek egyszerű oka pedig részint abban keresendő, hogy a cigányok bögöstől együtt rettenetesen rosszak, részint pedig abban, hogy Füzes-Keleten ritkák levén a bálók, két-három esztendei kedv szorol össze a báli közönségben. —

Szemtanuk állítják, hogy én is Füzes-Keleten születtem; bár erre nézve magam nem emlékszem, a Füzeskeleti bába hagyatékában talált iratok erre nézve teljes hitelt okmányok. — Így magyarázható érdeklődésem Füzes-Kelet iránt.

Nagyon hamar megemésztettem mindazokat a tudományokat, a melyeket a Füzes Keleti akadémia elem talált; — s elvégezvén tisztességgel, elkerültem hazulról, hogy másutt tápláljam tudományoszomjas valómat.

Nem volt az országban akadémia és egyetem, a hol egyetemlegesen mindent meg nem akadtam volna, míg végre hosszú türelmem jutalmául megszereztem az állatorvosi oklevelet.

A míg én ehhez a becses okmányhoz jutottam, a tudományok összes mezején kalásztam; és egyforma következetességgel buktam meg, ugy a jogi mint az orvosi szakon; mert vonzott ugyan mindegyik; de bennem egyedül az orvosi tudomány hagyott mélyebb nyomokat; a minek következményeképp lettem állatorvos; tudva hogy itt megmérgezett s eltemetett pasien-

seim soha sem fognak ellenem büntető eljárást indíttatni. —

Különösen a kutyákat boneyoltam nagy előszeretettel; hogy elmondhassam, hogy nagy befolyásom van, ugy a diplomák, mint az ember nemesítés terén.

Alláshoz még nem juthattam; így, hogy a gyakorlatból ki ne jöjjen Füzeskeleten telepedtem meg; mint a mely szülőföldem s egyuttal bő praxist nyújt verekedései által, megsebesült honpolgárok gyógykezelésénél.

Meglebetősen virágoztam, s nagy tekintélynek örvendtem; különösen azért, mert én voltam a faluban és időktől fogva az első benszülött — diplomás ember.

Velem hirre nézve csak Füzes Keleti Nyugoti Muki versenyezett; a ki egy régi nemes családnak utolsó sarjadéka volt.

Az ő nymbusa még engemet is féltékenynyé tett; pedig nekem is voltak kiváló tulajdonaim. — Nagyon szépen tudtam kurisálni; a legjobban fésült hajam és ritka szép barköm volt. — A mellett egy ülő helyemben megittam egy két kapás szőlőnek egy évi bortermését.

A Füzeskeleti bálon én is egyik rendező voltam, nem is panaszkodtak sem a mamák, sem a lányok, mert a kin csak annyi szoknyát észre vettem, mint egy 20 kros porcellán babán, én mind megtáncoltattam, sőt szórakozottságomban a helybeli kath. plebánost kértem fel a második négyesre.

Csak az bántott, hogy akár kivel beszélgettem, mind azt kérdezte: ismerem-e Füzeskeletikeletinyugoti Mukit; hirtől persze ismertem, de nem láttam soha; — pedig megvallom, hogy ezek után szerettem volna látni; s ha kérdeztem ki az a Muki; mind rettenetesen hangsúlyozva mondták, hogy a nagyhirű ősrégi Füzeskeletinyugoti család *utolsó* sarja.

Mint a féle nevezetes ember Muki 10 órakor jött. Beléptekor a cigány kezében megakadt a vonó; a valeczerező párok kiestek a taktusból s a férfiak arczán a félreismerhetlen tisztelet kifejezése tilt.

Muki nagyon hasonlított egy detronisált indus fejedelemhez; csak hogy ugy látszik, hogy ő a rézbört a Mócsi zsidó korcsmájában szerezte. — Örökösen attilában járt s a csizmáján olyan sarkantyú pengett, mint egy katona banda réztányérja.

Egyenesen oda tilt a mi asztalunkhoz. Füzeskeletinyugoti Muki — mutatja be magát; Vashegyi Vas-koh Jonás — mondom én.

Azzal leült mellém, én pedig leültem ő mellé — vagyis egymás mellé ültünk.

„Ismer ön engem“? kérdi

„Én nem — sohasem volt szerencsém.“

A milyen szemeket ekkor rám vetett, azt sohasem felejtettem el.

Sőt megvallom erősen kaparásztam a zsebemben, hogy esetleg nincs-e nálam érvágóm, a mit esetleg védelmi szertül használhatnék.

„Én Füzeskeletinyugoti Muki vagyok.“ dörgé. Az utolsó néven. — Aztán mikor látta, hogy ijedtemben az arevizmaim vitus tánczot járnak, ellágyulva mondta még egyszer „az utolsó, az utolsó Mohikán“.

Még egyszer van szerencsém, mondám én szerényen és megvallom erősen félttem, hogy ha így kezdődik egy óra mulva saját magamat kurálhatom.

„Ön nem tudja azt, mit tesz az, egy család, egy nagy nemes fa utolsó hajtásának lenni; ön nem érzi azt az iszonyu kint, a mi az én keblemet dulja, midőn eszembe jut, hogy koporsóm felett megfordítják a czi-mert „a párjának szerelmet valló orszarvut“ ezüst mezőben. — Füzeskelet publikuma ezt érzi és ezért viseltetik irántam rajongó tisztelettel“ — szól és egy kan-

Magyarország létalapjának megsemmisítését vonnák maguk után.

Hogy élő példával éljünk, a mindig hangoztatott Romániára hivatkozva, ennek törvényeivel mutatják ki azt, hogy e követelések törvénytelenek.

Romániában élő több ezres magyar, még azon helyen, hol egész községek magyar ajkúak, sem teheti azt, hogy a törvénykezésben saját nyelvét használja, iskoláiba magyar nyelven tanítson stb., míg azzal szemben itt élő honfitársaink a legnagyobb szabadságot használva iskoláikban románul tanítanak, a közigazgatás minden retégébe a román nyelvet használják beadványaikban, sőt ismerünk oly kir. bíróságot is, hol a törvénykezésben is a román nyelv el van fogadva.

Míg Romániában csak a román nyelv tanítatik mint egyedüli, míg amott a többi nyelvek ki vannak zárva az iskolákból, míg, mint említettük más nyelvet sem a közigazgatás, sem a törvénykezés terén használni nem lehet, hogy azzal szemben menüjire egyenjogúakká vagyunk téve, kimutatja a következő: a tiszta román ajkú iskoláknak köteleességévé van téve a román nyelv mellett a magyar nyelvet is tanítani, — és viszont az állam által felállított középiskolák mindenikébe román tanszék van rendszeresítve; tehát a magyar iskolák kötelezettségévé van téve a román nyelv tanítása; sérelmesnek találják azt, ha a magyar nyelv tanítása iránti kötelezettség törvénybe lett ígátva.

Már pedig ez sérelemnek nem tekinthető, nem veszünk el semmit, de adunk, és akkor is sérelmet követünk el?

Mint fennebb említettük egy pontja van a sérelemnek; ezen segíteni kell, és ez a census — mi is óhajtjuk azt, hogy a választási jog az anyaországhoz mértén legyen megállapítva.

S. D.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ápril 4-én tartott közgyűléséből.

A kereskedelmi miniszter az ezredéves orsz. kiállítás alkalmára, „Magyarország közgazdasági leírása” cz. nagyszabású művet szándékozván szerkesztetni, az ipari rész adatait beszerezni a kamarákra bizza. A megküldött utasítás bővebb megvitatására a kamarák többségének óhajta szerint a kamarák titkárait f. hó 16-ra

eső borral leöntötte a nagy utolsó sarjadék az első sértés keszervét a mit én okoztam tudatlanságommal.

Kezdem érezni, hogy az a rajongó tisztelet engemet is elfog, különösen mikor a Muki hatalmas karjaira néztem — és helyeslőleg bólintva kiáltam én is beleegyezésül az én boromra.

Igy ment ez reggelig — hol én ittam, hol ő, hol mind a ketten; s talán még most is iszunk, ha véletlenül azt nem mondom, hogy a Vashegyi Vaskőb család még régibb mint a Füzeskeletinyugoti; mert a midőn ezen szerény nézetemnek kifejezést adtam akkor már az én Muki barátom oly erővel dobott ki engemet mintha összes ősei erejét az utolsó sarj örökölte volna.

Szégelytem megvallani, hogy a publikum neki adott igazat a rajongó tiszteletnél fogva; már azért is, mert én és nem ő volt a kidobott utolsó sarjadék.

Ettől kezdve, nem maradhattam meg Füzes-Keleten; a renomém elveszett örökre, hiába demonstráltam egy magam 200 katona tiszt ellen, hiába mutattam bátorságomat azzal, hogy Alkenyeren és Balászfalván román ellenes lapot alapítottam, nem ért semmit: a vidékről távoznom kellett.

Azóta sok esztendő telt el. Én egy hagyatéka ügyben Füzes-Keleten voltam és eszembe jutott Füzes-Keletinyugoti Muki; kérdeztem, hogy van az utolsó Nyugoti sarj? és a falu rettenetesen fitymáló hangon mondta: a „számár megházasodott és van egy fia.”

Szegény Muki elkövette a bolondságot, elvette a szakácsnéját és miután egy fia is született az lett az utolsó Füzes-Keleti Nyugoti — az apja pedig elvesztette a nyimbusát örökre. — Szegény világ; az a te hálád, és képzelt érdemek — az a te blüntetésed: az örök feledés.

Debreczeni Sándor

közös értekezletekre hívta meg. A kamara utasítja a titkárt a megjelenésre.

A kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a kolozsvári üzletembereknek a vasúti személydijszabás megváltoztatására vonatkozó óhajta nem teljesíthető, mert annak közlekedésről megejtett módosítása a tapasztalt visszaélések megszüntetése miatt történt. Közöltetett a folyamódókkal.

Iparfelügyelő Lode Rezső az elnökség felhívására késznek nyilatkozott az ipari szövetkezetek ügyében felolvasás tartására. A kamara köszönettel veszi és a felolvasás megtartását az iparos egylettel egyetértve fogja rendezni.

A posta- és távirat-igazgatósága a minisztertől vett utasítás következtében felhívja a kamarát olyan levélborítékok felmutatására, a melyek igazolják azt a panaszt, hogy a Budapesten délután feladott levelek másnap reggel nem érkeztek Kolozsvárra, hogy a szükséges intézkedések megtétezhessenek.

A kis-sebesi dacit kőbánya vállalat azon panaszára hogy a telep 600 munkásnál többnek képes szükséges és tisztességes munkát nyújtani, de folyton munkáshiánnyal küzd, a kamara Háromszékmegye főispánjához fordult, mint a ki a székely kivándorlás irányításával oly buzgón foglalkozik, hogy a munkakereső székelyek figyelmét fordítsa e vállalatra is.

Abrudbányai kültag Molnár Árpád panaszára a kamara feliratot intéz a miniszterhez, hogy Abrudbányán a cukorra megszavazott 20 frtos községi adóról szóló szabályrendeletétől — mint a versenyképességet lehetlenné tevő intézkedéstől — tagadja meg jóváhagyását.

A kolozsvári „nagyalmom” vizerejének technikai czélokra való felhasználása érdekében a közlekedésről alakult villamos bizottság emlékiratot készített s ezt a kamarának is megküldvén, a közgyűlés egy régibb határozatának felelevenítésével bizottságot küld ki, a mely magát szakértőkkel kiegészítve tegyen jelentést: miként lehetne a Szamos vizerejét czélszerűbben felfogni s az ipari czélokra felhasználni?

A beszterezzei asztalosok óhajtatásának megfelelő a kamara felhívta a kolozsvári fakereskedő társulatot, hogy kitűnő minőségű fűrész áruiból állítson Beszterezén részleteladással foglalkozó raktárt is, a melyre nézve a társulat ígéretet is tett.

Szamosújvári jóhirű műfázakas Horváth Károly, az elnökség felhívására késznek nyilatkozott műhelyét Kolozsvárra áthelyezni, abban megfelelő számú gyakorlónak gyakorlati oktatást adni, ha alkalmas telep helyet nyer s ha némi állami segélyben részesül. A telephelyre nézve a kolozsvári téglagyárral már történt is egyezés, az állami segély megnyeréseért a kamara folyamodik a miniszterhez. A gyakorlók rajz és elméleti oktatása az ipari szakiskolában történne, a mely ily módon az anyagi oktatással bővülne.

Az utazási ösztöndíjra két folyamadás érkezett. A kamara a miniszternek Csernyánszki Viktor kárpitos segédet ajánlja, míg Ehrenberger Ferencz betűszedőnek saját pénztárából 100 frt utazási díjt szavaz meg.

A hosszufalusi műfaragó iskola 4ik éves növendéke Vass Pál jó bizonyítványai alapján, mint születésére nézve a kamarakerülethez tartozó, némi segélyért folyamodván, a közgyűlés 50 frtot szavazott meg számára.

Gyeke, Katona és N. Sármas községek helypénz dijszabásait a kamara az előadói javaslata szerint javasolta módosítani. Bistra községének két országos vásár tartására irányuló körvényét, a már ismert elvi szempontból elutasítani véleményezi a kamara, míg engedélyen nem alapuló de a gyakorlatban tekintélyes forgalmú fejlődött betivásara fentartása ellen semmi kifogást sem emel; Nagy-Teremi község országos vásár tartási kérése forgalmi szempontból semmi által sem léven indokolható, hasonlóan elutasítandó.

A munkások baleset-védelméről és az iparfelügyelőről szóló törvényjavaslat végrehajtása tárgyában kihoztatott ministeri rendelt a nagyobb ipartelepekkel közöltetni fog.

A kereskedelmi muzeum felhívására az érdekelt parosok figyelmeztetnek a lemergi kiállítás magyar osztályára.

A megyei távbeszélő hálózat ügyében a kamara felhívására több vidéki előfizető jelentkezvén, a megyei hatóság és a posta- és távirat képviselői közbenjöttével a kamara helyiségében értekezlet volt, a melynek legközelebről várható eredménye az, hogy a Kolozsvárt székelő kolosi és nádasi szolgabírói kerületek a hálózatba bonvanatnak: az egész megyére nézve a hálózat valószínűleg csak akkor lesz kiterjeszhető, ha a hatóság egy nagyobb költségen felvétele által abban a helyzetben lesz, hogy a tetemes költségeket elvállalhassa.

A kamara az előbbi közgyűlésnek erre vonatkozó határozatával összefüggőleg felkéri a nagyváradai társ-kamarát, hogy a Budapesttel való távbeszélő összeköttetés érdekében tegyen hasonlóan felterjesztést s küldött-ségileg szorgalmazza ez ügyet.

A Kossuth emlékbizottság felhívásának elintézésére a kamara külön bizottságot küldött ki.

Uj találmányok és műszaki leírások.

Közlő: Bergl Sándor szabadalmi és műszaki irodája Budapest VII: Erzsébetkörút 38.

Miként jutott Dove először a golyóálló páncéljének eszméjére, azt tréfás módon beszélt el nemrég egy szerkesztőnek. Ez azt kérdezte ugyanis tőle: „Hogy jött Dove úr tulajdonképpen arra a gondolatra, hogy egy golyóálló páncélt készítsen?” — „Hát tudja, dolgozom én azon már tíz éves korom óta. — Lehetetlen!” — „Atyám áldott jó ember volt, csak hogy nagyon könnyen lobbant haragra; ha rossz bizonyítványt hoztam haza, akkor czudarul elnaspángolt. Egy napon ismét nagyon rossz iskolai bizonyítványt kaptam. Előbb az a gondolatom támadt, hogy Amerikába szököm, mert tudtam, hogy mi vár rám otthon. Végre más utat találtam. A hátamat és más testrészemre kipárnáztam, még pedig oly ügyesen, hogy atyám ütéseiből mitsem éreztem, sőt mulattam rajta, hogy mint erőlteti meg magát a dologban. Mikor aztán egyszer későbbben, egy pisztolypárbajról hallottam, melynél az egyik fél elesett, azt gondoltam magamban „Ha az ügy eszelekedett volna mint én, bizonyosan nem történt ez vele!” És így jöttem lassankint arra, hogy egy golyóálló páncélt felállításával foglalkozzam.

Papír füzesnádból. Amerikában kísérleteket tettek a papírnak füzesnádból való előállítására. E kísérletezések a kívánt eredményre is vezettek és most New-Jerseyben egy társaság van alakulóban, mely ezen elegendő nyersanyaggal rendelkező újiparágat nagyobb erővel szándékszik üzni.

Óriási léggömböt készített el legutóbb Spenczer és fiai halloway-i (Angolország) czég, a mely teljesen megtöltött állapotában — körülbelül 17 méter átmérőnek megfelelően — nem kevesebb mint 2700 köbméter gázt fogad magába. Világítógázzal megtöltve a gömb 2200 kgr. bordenővel bír, úgy hogy az, — 1100 kgr.nyi önsúlyát levonva — még 1100 kgr. terhet képes szállítani. Hír szerint a léggömb meteorológiai megfigyeléseknek és vizsgálatoknak van szánva és szándékoznak vele hatnapig tartó megszakítás nélküli utazást a magas legrégiókban megtenni. Hogy e mellett a gázvesztesség lehetőleg megakadályoztassék, a lepel két vég selyemszövetből készült a melyek kenecével vannak egymással összekötve; az egész hasonlóképpen selyemből készült hálózatra 6 1/2 kilométer zsinor volt szükséges. A léghajó ára körülbelül 50000 márká; egy szeri megtöltése pedig 400 márkába kerül. A tudományos vizsgálati utazás befejezése után a léggömb Londonba szállítatik és itt mint Captiv-léghajó fog használatba kerülni.

Reszelő aluminium aczéiből. Ha az aczélhoz kis mennyiségű aluminiumot adunk, ez rendkívül alkalmassá teszi azt reszelők előállítására; kezdetben puhább lesz, a mi a fogak bevágását lényegesen megkönnyíti; az erre eszközözendő keményítést által rendkívüli keménység éretik el. Az így előállított reszelők igen szolidak és tartósak.

Sebkimélő (Lucas Edéné Casselben.) A sebkimélő egy burkolatból áll, mely a megsebzett testrészeknek megfelelőleg van alakítva és a felé rugós, csatszerű betéttel lesz nyomva, hogy így a sebet megóvjá a rothadási csirák stb. belépésétől és egyszersmind megakadályozza, hogy az illető testrész nyomás vagy lökés által utólagosan megsértessék.

Ujdonságok.

Gyulafehérvárt, 1894. május 17.

— Pünkösdi vasárnapján a püspöki székesegyházban a magasztos ünnephez méltó isteni tisztelet volt. Az ünnepélyes szent misét nagyságos Bálint Károly apát-kanonok ur mondotta sub infula, fényes segédlet mellett. — Szent mise alatt a theológiai ifjuság énekkara Resch L. György karnagy urnak egy gyönyörű, négyes szólamu miséjét adta elő kiváló pareiscitással, a mi a karnagy urnak zenei talentumát s buzgalmat dicséri. Resch L. György karnagy ur különben rövid ittlété alatt már többször fényes bizonyosságát adta annak, hogy szakképzett zeneember s fényes reményekre jogosít a jövőre nézve. A szent beszédet főtt. Kóródy Péter theológiai tanár ur tartotta. A magasztos nyelvezetű, magvas tartalmu és lendülettel előadott beszéd mindvégig lebilincselte a nagyszámú elegáns ájtatos közönség figyelmét s ugyanaz mondható dr Vass Albert theológiai tanár ur másodnapján tartott

hatásos német nyelvű szentbeszédéről is. Az ünnepek alatt a nagytemplom majdnem zsúfolva volt, sokan jöttek el üdvözölni a Szentlélek eljövételének és kérni hét ajándékát.

— **A gyári munkások kitüntetése.** Azon munkások között, kik az a. ausztr. iparegyesületnek legutóbbi közgyűlésén, ő Excellentijája a helytartó-tanácsnok jelenlétében éremmel lettek kitüntetve, voltak olyanok a „F. A. Sarg fia & Cie.“ Liesing-en (Bécs) levő m. kir. szab. Milly-gyertya, szappan- és glicerín-gyárában, kik mindnyájan 30 éven felül, a legöregebbik 39 éven is felül — kötelességeiket szorgalmasan és hiven teljesítették. Több az említett gyárban ugyanannyi ideig foglalatotkodó munkásnak, csak a következő évre maradt fenn a kitüntetés reménye, mivel a fenti gyár munkásai közül eddig csak 5-ön részesülhettek kitüntetésben, de kilátásba van helyezve, hogy a következő két évben a „Sarg“ gyár további 10 munkása is fog az egyformán megérdemelt kitüntetésben részesülni. — Ezúttal megjegyeztetik, hogy a liesingi Milly-gyertya gyárnak, a mely, az első és legrégebbi stearin gyertyagyár és körülbelül 1857-ben Ad. de Milly által alapított, munkamenete nagyban és egészben még ma is a híres feltaláló módszere szerint halad. Ezen gyár által lett közelebb Ausztria-Magyarországba az első glyceringyártás bevezetve és a tulajdonosok F. A. Sarg és fia által feltalált glycerin szappanok és toilette cikkek először megismertetve. A „Margarin“ „Ceresin“ stb. gyártás Ausztria-Magyarországon először szintén ezen gyárból került ki, mely gyár utóbbi időben a széleskörben elterjedt „Kalodont“ feltalálása és bevezetése által előnyösen ismertté lett. Miként a „Kalodont“ elnevezés a legkellemesebb és elterjedtebb fogtisztítószerként jelenti, akként a „Milly-gyertya“ kifejezés is a manapság legelterjedtebb és legelőnyösebb elismert stearin-gyertyát fejezi ki.

— **Lélekemelő ünnepély** folyt le a budapesti első leánykiházasító egyesület új palotájában a folyó hó első napjaiban. A zártkörűt tették le azon épülethez, melyet az egyesület a Teréz-körúton, három utcára néző homlokzattal emeltetett. Az egyesület előkelő állását és kipróbált közhasznú voltát eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy az ünnepélyen a székesfőváros vezérferfiái: Gerlóczy Károly és Márkus József polgármesterek, a Lipót- és Erzsébet-város országgyűlési képviselői: Mzei Mór és dr. Morzsányi Károly számos más kitünőséggel együtt megjelentek. Az ünnepélyt dr. Reich József igazgató nyitotta meg kinek bevezető szavai után küldöttség hozta a terembe Schvartz Armin elnököt s dr. Witmann Mór tartott az egyesület 31 évi, folyton erősödő működéséről felelté érdekes beszédet. Az emberszeretet nemes érzelme a legerősebb védbástya a század végének fenyegető rémei, a socialismus és anarchismus ellen. Az első budapesti leánykiházasító egyesület e nemes cél szolgálatában, a boldogság terjesztésében futotta meg eddigi pályáját s gazdag mulja kezkeskedni fog egy még szebb jövőért. Az ünnepi beszéd után beillesztették a Róna József szobrász által készített művészi zárkövet az épületbe s ekkor általános nagy érdeklődés közt a székesfőváros polgármestere, Gerlóczy Károly kir. tanácsos emelt szót. A polgármester köszönetet mondott az egyesületnek a főváros nevében ezen kiváló közhasznú intézet létesítéséért, a melynek pártját nem leljké a hazában. A közszolgálatban eltöltött hosszas és sokoldalú tevékenységének emlékei közt örömmel őriz egy kis emléket, azt t. i., hogy ő volt, aki 30 évvel ezelőtt, mint Pest város hatóságának egyik jegyzője, az első budapesti leánykiházasító egyesület alap szabálytervezetét felülvizsgálta és a város hatóságának jóváhagyását végett előterjesztette. Örömmel emlékszik erre, mert az akkor elvetett mag kikelte, az ő szeméi e'ött nőtt a fa nagygyá, s árasztotta jótékony gyümölcsöt ezrekre és ezrekre. Az egyesület saját ereje, saját munkássága által évtizedről évtizedre nagyobb sikereket ért s ma jól esik szólónak konstataálni, hogy megelégedéssel tekinhetnek vissza az egyesület vezetői a megfutott pályára s ama nagy közgazdasági missióra, a melyet az egyesület betöltött s betölteni a jövőben is hivatott van. A polgármester szavai általános lelkesedést keltettek. Reich József köszönet mondván úgy Gerlóczy polgármester urnak, mint a többi jelen volt előkelőségnek a szíves megjelenésért, a minden tekintetben sikerült szép ünnepély végett ért. Az egyesület, mely első volt a magyar hazában, mely a kölesönösség elvén alapult, igen szilárd helyzetnek örvend s midőn az elnökség és igazgatóság köszönetet érdemel működéséért, az egyesület a nagy közönség figyelmét is a legnagyobb mértékben megérdemli.

— **Az 1896. évi országos kiállítás** zene és színművészeti előadója: Dr. Váli Béla, a „Zene és Színművészeti Lapok“ szerkesztője, mint értesülünk legközelebb városunkba jönni szándékozik a zene és színművészeti ereklük megtekintése végett. Nevezett szakférfi tisztelettel felkéri ezennel mindazon műkedvelőket, akik valamely zene vagy színművészeti ereklük, és pedig régi hegedű, zongora, orgona, tárogató, hadi sipok, kürtök, hangjegyiratok, levelek, naplók, színlapok stb. effélék birtokában vannak, nemkülönben azokat, akik városunk egyes régi művészei közül valamely emléktárgyat avagy utbavezető adatról tudomással bírnak, hogy azok felől nevére címelve egy levelező lapon értesítsék (Budapest, Kerepesi-ut. 81. szám alá címezve).

Nyiltér*)

Nyers selyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként 9 frt 50 krért és jobb fajtájukat is valamint fekete, fehér és színes selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszott stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít; póstabér és vámmentesen a privát megrendelők lakására **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordultával küldetnek Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Dr. Mauksch Frigyes
szemész és műorvos
Szászsebesen.

Szegényeknek ingyen rendel.

* E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szerk.

HIRDETÉSEK.

Sz. 173—1894. bir. végr.

59 1—1

Arverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróóság 1925. 1944. 1945 1893 polg. számú kiküldetési végzése által Fuchs Dávid Eisenstein Manó és Schreiber B. czég végrehajtatók javára Vingárdi Bene Károly és neje ellen 1074 frt 87 kr. tőke, ennek megittelt 6% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt biztosít végrehajtás alkalmával bíróság 28/IV—1893 lefoglalt és 1144 frtra becsült, még pedig Eisenstein Manó javára 270 frt 20 kr. hátralékban lévő Schreiber B. czég javára 18 frt. 74 kr. hátralékban lévő, követeléseik, úgy a most felmerült és még felmerülő költségeknek behajtása végett vegyes és rőfös kereskedéshez tartozó bolti árucikkek, lábas jószágok és többféle házi tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1818—1894 polg. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Vingárdon alperesek Bene Károly és neje lakásánál leendő eszközzésére **1894-ik évmájus hó 21-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólikt kiküldötténel vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1894-ik évi ápril hó 29-ik napján.
Csia Lázár kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Sz. 1982—1894

54 2—3

Drassó község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelethez képest átalakítottik; — és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886 XXIX, az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. tczikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX tczikben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbbsítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1894. évi június 13-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyv

hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat mutassák fel.

3) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. tcz. 15 — 18 és az 1889. XXXVIII. tcz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükségelt adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal ügyeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezési engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek, és

4) Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszünt jog van nyilvankönyvileg bejegyezve — ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, — mert: ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. trszék mint tkkvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt, 1894. április 20-án.

Felszegi Lajos, trszbíró.

Alapított 1841. évben.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
váltó-üzlete

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCZA 1. SZAM
saját házában.

Részvénytőke 10.000.000 frt. Tartalékalap 4.400.000 frt

Vesz és elad mindennemű értékpapírt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján; tőzsdei műveleteket a legutányosabban eszközöl;

pénzügyi műveletekre nézve szívesen szolgál **szakszerű felvilágosítással;**

igérvényeket minden huzásra boesájt ki; előleget nyújt értékpapírokra;

dijmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek huzásait;

kisorsolás által érhető árfolyamveszteség ellen **biztosít sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.**

57 1—3

„Végy inkább a nagy kovácsnál“

mondja egy régi példabeszéd.

Ez jogosan üzletemre vonatkozhatik, mert csakis oly nagy vállalat mint az enyém, nyújtja a vevőknek óriási előnyöket, melyek a készpénzbeli és nagymennyiségű vásárlások folytán keletkeznek.

Gyönyörű minták magánnevők számára ingyen.

Bőrtartalmú mintakönyvek a minők eddig nem léteztek szabóknak bérmentetlentül.

Öltönyökre való szövetek

Pervien és Dosking a magas clerus számára, szabályszerű szövetek cs. és kir. hivatalnokok, veteránok, tűzoltók, tornászok, szolga egyenruhák; posztók teke és játék asztalra, mosó szövetek, Vizmentes Loden-ok vadászok számára, utazó plaid 4—14 frtig.

Olesó, tiszta gyapju valódi posztók és nem potom áru rongy, mely a szabóbért sem érdemli meg ajánl

Johann Stikarofsky

Brünn (Ausztria Manchester)

Legnagyobb gyári-posztó rak ár¹/₂ millió frt.. értékben.

Küldemények csak utánvétel mellett

Levelezés: német, cseh, magyar, lengyel, olasz francia és angol nyelven.

F. A. SARGSS'S Sohn & Cie., első és legrégibb Stearingyertya-gyára Ausztria Magyarországon. Alapított Ad. de Milly által 1837.

Császár és királyi udvari
szállító

SARG'S

60 1-6

M

Bevezetése
a
glycerin-
gyártásnak
Ausztria-Magyar
országon
és

feltalálása
a
glycerin-
szappan
stb.-nek
F. A. SARG
által
1858.

L

feltalálása
és
bevezetése a
„Kalodont-
nak
1887.

L

harminez
első
érem
és
okmány
1894-ig.

Y

Iroda: Bécs, IV.
Schwindgasse 7.

Gyertyák.

Milly-, asztali-, templomi-, barock-, renaissance-, conus- és jukatos-gyertyák; Milly-éjjigyertyák és karácsonyi viaszgyertyák stb.
MINDENÜTT KAPHATÓ. Csakis „SARG's Milly-gyertya“ néven kérendők. MINDENÜTT KAPHATÓ

Kérjen csak

37 3-6

„ZACHERLINT“

mely a legezészerűbb és a legbiztosabban ható
szer mindenféle rovarok ellen.

Hasonló szer nem létezik, mely a „Zacherlint“ hatásában fölülmulja.
Mindig egy lepecsételt üveg kérendő, melyen a „Zacherl“ jegy rajta van. Min-
den más csak értéktelen utánzat.

Az üvegek ára: 15, 30, 50 kr., 1, frt. — 2 frt. — A Zacherlin fuvó 30 kr.

Gyulafehérvár: Fröhlich Gyula
„ Szentgyörgy M. gyógy.
„ Jakabfy Albert,
„ Nagy József,
Abrudbánya: Molnár Árpád,
Balázsfalva: J. Salmen,
„ Schiszl Károly,

Balázsfalva: Salamon Sinberger,
Marosúvár: Virág Tamás,
N.-Enyed: Ozárner J. József,
„ Winkler János,
„ Bistritsany Lajos,
Szászsebes: J. Ludwig Binder,
„ Wilh. Schneider,

Szászsebes: Joh. Ohnitz,
„ Joh. J. Gross,
Piski: Ferber János,
„ Gustav Zeidner,
Szászváros: Vlad Miklós,
„ W. G. Zobel,
„ Németh János,
„ F. Wallepági.

Szerencsehirdetés.

Főnyeremény
esetleg
500,000 márká

A nyeremé-
nyekről a kincs
tár kezekedik.

Hamburg állam részéről biztosított nagy pénz-
elsorsolásnál, melynél az összes nyeremények a

10 millió 452,425 márkát

határozottan meg kell haladják, részt venni
ezennel meghívatik.

Ez előnyös pénz-sorsjáték tervszerűen csak
110,000 sorsjegyet tartalmaz s következő nyere-
ményeket foglal magában:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márká.

Jutalom 300,000 márká	56 nyerem. á 5000 már.
1 nyerem. á 200,000 már.	106 nyerem. á 3000 már.
1 nyerem. á 100,000 már.	253 nyerem. á 2000 már.
2 nyerem. á 75,000 már.	6 nyerem. á 1500 már.
1 nyerem. á 70,000 már.	756 nyerem. á 1000 már.
1 nyerem. á 65,000 már.	1237 nyerem. á 500 már.
1 nyerem. á 60,000 már.	31 nyerem. á 300 már.
1 nyerem. á 55,000 már.	120. nyer. á 200 150 már.
2 nyerem. á 50,000 már.	33950 nyer. á 148 már.
1 nyerem. á 40,000 már.	7992 ny. á 127, 100 94 m
5 nyerem. á 20,000 már.	10848 nyer. á 67, 40, 20 m
3 nyerem. á 15,000 már.	összesen 55,400 nyerem.,
26 nyerem. á 10,000 már.	

melyek néhány hónap alatt 7 csoportban biztosan
meghatározhatók.

Az 1-ső osztályú főnyeremény 50,000 márkát
tesz, a 2-ik osztályban már 55,000 márkát, a 3-ikban
60,000 márkát, a 4-ikben 65,000 márkát, az 5-ikben

70,000 márkát, a 6-ikban 75,000 márkát, a 7-ikben
200,000 márkát tesz s a jutalommal 300,000 márkáról
esetleg 500,000 márkára emelkedik.

Az első hivatalosan megállapított húzásra
ar eredeti egész sorsjegy csak 3.50 frtba
az eredeti fél sorsjegy csak 1.75 frtba
az eredeti negyed sorsjegy csak 90 krba kerül
a német birodalmi bélyeggel együtt.

Minden érdekelt lefolyt húzás után felszólítás nélkül
rögtön megkapja a hivatalos sorsolási jegyzéket.

Allami czimerrel ellátott sorsolási tervet, melyből
e hét csoportra vonatkozó betétek és nyeremény
kiosztások észlelhetők, előre ingyen küldők.

A nyeremény pénzek kifizetése és meg-
küldése általam gyorsan és a legnagyobb titoktar-
tás mellett közvetlenül eszközöltetik.

Megrendelések postautalványon vagy ajánlott
levélben kéretnek.

A nagyon közeli húzás miatt kértik rendelményekkel
azonnal, vagy

folyó évi május 23-ig

bizalomteljesen fordulni.

Joseph Heckscher

bank és váltóházához Hamburgban.

52. 3-5.

Fürdőidény-megnyitás

pünkösöd napján,

folyó évi május hó 13-án.

Lápfürdők — aczélforrások

„BUZIÁS“

GYÓGYFÜRDŐ

használó a Spaa, Pyrmont, Schwalbach és Pyrawarthi
aczélforrásokkal kitűnő meleg és hideg vasaczel-
fürdőivel, moor és ásványfürdőkkel, tükörfür-
dővel és uszodával. Hidegvízgyógyintézet és
Massage.

IVÓ-KURA

kitűnő eredménnyel vérszegénység, idült gyó-
mor- és bélhurut, rhomok, kö- és vesebaj, méh-
és hüvelyhurut, vérzési rendetlenségeknél,
magtalanság, idegbetegség, bujakor, csúsz,
köszvény és fejfájásoknál stb.

Fürdőidény Május—Október. — Buziás gyógyfürdő
vasuti állomás Temesvár vagy Lugos. — Társas-
kocsik az állomásnál. — Ismertetések kívánatra ingyen.

58 1-6 Fürdőigazgatóság Buziáson.

Borjugyomort

legmagasabb árban vásárol

Leopold Samel, Teplitz, Csehország.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

LE GRIFFON
Valódi Franciaia papír

a legjobb
A LEGKERESETTEBB
az egészségnek leghasznosabb
SZIVARKA PAPIR

ÜGYELJENEK A JEJEGYRE
ÖVAKODJANAK MINDEN UTÁNZÁSÓL

Nyom. Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.